

Advies SARC- Sectorraad Kunsten en Erfgoed

24 april 2012

Advies over de vorming van erfgoedwerkers

Op de vergadering van de sectorraad van 13 december 2011 was de heer Marc Jacobs van het erfgoedsteunpunt FARO te gast. Hij pleitte toen voor gespecialiseerde universitaire opleidingen voor diverse erfgoedwerkers. In opvolging bezorgde het steunpunt een rapport van Jaqueline van Leeuwen over de vorming van erfgoedwerkers¹ (hierna: 'het rapport').

De sectorraad bekeek dit rapport en besprak of een advies desaangaande raadzaam is. Dit zou enkel zo zijn indien binnen het onderwijs niet al definitief beslist was of er enkel nog tweejarige masters zouden kunnen bestaan, en het manama-systeem met éénjarige masters zou verdwijnen.

De tendens is inderdaad om naar 2-jarige masters te gaan, maar het zou aan de opleidingen zelf zijn om te beslissen of ze daarop ingaan of niet. Vb. binnen de opleidingen taal- en letterkunde is wel een aanvraag lopende voor een 2-jarige master. Dit om een grotere afstemming te bereiken op het internationale vlak, waar men vaker werkt met 3+2 jaar (driejarige bachelors en tweejarige masters).

Het zou echter niet de bedoeling zijn om de manama's te laten verdwijnen door deze verschuiving naar 2-jarige masters. Manama's hebben bovendien een andere manier van financiering, waardoor het om een andere structuur gaat dan de basis bachelor-master-structuur. De sectorraad denkt en hoopt daarom dat eenjarige manama's wel behouden zouden (kunnen) blijven.

ADVIES

Rapport erfgoedgeleerden brengt sector goed in kaart

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vindt het positief dat met het rapport de problematiek volledig in kaart werd gebracht. Het erfgoedveld is zeer divers, dit komt in het rapport goed naar voor. De vragen die er gesteld worden, zijn de juiste.

Het rapport brengt op een zeer volledige en goed uitgewerkte manier ook al een aantal oplossingen naar voor in de vorm van uitgebreide beroepscompetentieprofielen.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed wenst in aanvulling en in antwoord hierop enkele elementen naar voor te brengen die het debat kunnen voeden.

---

¹ J. VAN LEEUWEN, *Update 2011 Erfgoedgeleerden. Op zoek naar vorming voor erfgoedwerkers van morgen*, 19 december 2011

Nood aan gespecialiseerde opleidingen?

De sectorraad heeft twijfels bij de noodzaak aan gespecialiseerde opleidingen. De kritiek dat de opleidingen momenteel vaak van een te laag niveau zijn of niet altijd aansluiting vinden bij de uit te voeren taken, wordt niet betwist.

De sectorraad zien echter meer behoefte aan een **goed opgeleid middenkader en degelijke bachelor- en masteropleidingen**. Deze zijn misschien minder specifiek maar bieden een goede basis en een ontwikkelingsniveau, zodat daarna tijdens het hele (werk)leven bijgeschoold kan worden.

Levenslang leren

De sectorraad ziet geen meerwaarde in het uitsplitsen van specifieke masters, maar pleit eerder voor een generieke bachelor en/of master waarna **via manama's of banaba's specialisaties** kunnen uitgewerkt worden. Zeker voor kleinere culturele instellingen moeten alle medewerkers immers een polyvalent profiel hebben om te kunnen functioneren in een klein team. Eenjarige manama's of banaba's (vb. archivistiek) kunnen dat polyvalente profiel verder aanscherpen naargelang de behoeften van de organisatie en de werknemer.

Deze opleidingen zouden daarom **voornamelijk op werknemers gericht** moeten zijn, die al heel wat ervaring hebben opgebouwd in het werkveld, maar verdere stappen in hun carrière willen zetten door een bijkomende gespecialiseerde opleiding. Het moet mogelijk zijn een win-winsituatie te creëren voor de persoon zowel als de instelling. Daarbij zijn goede afspraken tussen werkgever en werknemer over de kosten van de opleiding noodzakelijk.

Naast masters is er in het werkveld ook een grote behoefte aan **praktische bachelors**.

De sectorraad wijst er eveneens op dat doctorandi in het rapport niet vermeld worden, terwijl vele daarvan ook op de arbeidsmarkt zullen terechtkomen.

Cultuurwerkers op de arbeidsmarkt

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed ziet nog nood aan een verderzetting van het debat in de sector rond levenslang leren en bijscholing tijdens de uitbouw van een carrière. Moeten de noden van de organisaties aangaande hun personeelsbeleid al dan niet ingevuld worden via **officiële opleidingen en diploma's?**

Ook blijft een volwaardig statuut voor personen die vanuit het **volwassenonderwijs** instromen noodzakelijk.

Internationale component

De sectorraad is van mening dat er een **sterke internationale component** moet zijn aan de manama's en banaba's (m.a.w. de gespecialiseerde eenjarige opleidingen). De meerwaarde van het binnenbrengen van internationale expertise is duidelijk.

De onderwijsproblematiek is nauw verweven met de problematiek op vlak van internationaal erfgoedbeleid. Het functioneren van erfgoed is in Vlaanderen sterk lokaal bepaald, waardoor er ook weinig traditie is om erfgoedwerkers in te schrijven in internationale programma's. Zo zouden langdurige internationale stages (3-6 maanden) voor erfgoedwerkers, tijdens of na hun opleiding, de professionalisering van de sector een grote stap vooruit kunnen laten zetten.

Ook moet het creditsysteem verder worden uitgewerkt, waarbij personen zelf een 'gepersonaliseerd' curriculum kunnen samenstellen. Buitenlandse uitwisselingen moeten ook meegerekend worden, om aan de nodige studiepunten te geraken. Dit blijft momenteel immers vooral een theoretische mogelijkheid.

Besluit

Gezien de vele vragen die nog blijven, pleit de Sectorraad Kunsten en Erfgoed ervoor een overleg op te zetten tussen de onderwijs- en de culturele sector over de ontwikkelingen in het onderwijssysteem en de specifieke noden daarbij vanuit de culturele instellingen.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Johan Thielemans, voorzitter
Heidi De Nijn, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris